

มาตรา 770 "อันว่านายคลังสินค้านั้น คือบุคคลผู้รับทำการเก็บรักษาสินค้า เพื่อบำเหน็จเป็นทางค้าปกติของตน"

1. เก็บของในคลังสินค้า หมายถึง การที่ผู้ทำการค้านำสินค้าของตนไปเก็บรักษาไว้ยังสถานที่แห่งหนึ่งที่มีผู้รับทำการเก็บรักษาสินค้า โดยผู้เก็บเป็นบุคคลซึ่งประกอบอาชีพรับทำการเก็บสินค้าอันเป็นการค้าโดยปกติของตน และทำไปโดยมีบำเหน็จ

การเก็บของในคลังสินค้าเกิดขึ้นได้โดยสัญญาซึ่งมีลักษณะเป็นสัญญาสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งก็คือนายคลังสินค้า อีกฝ่ายหนึ่งก็คือผู้ฝาก นายคลังสินค้าคือบุคคลผู้ทำการเก็บรักษาสินค้าเพื่อบำเหน็จในทางค้าปกติของตน ส่วนผู้ฝากคือบุคคลซึ่งนำสินค้ามาฝากเก็บไว้ในคลังสินค้า การเก็บของในคลังสินค้านี้มีลักษณะคล้ายคลึงกับเรื่องฝากทรัพย์และรับขน ดังนั้นกฎหมายจึงให้นำบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวมาใช้กับเรื่องเก็บของในคลังสินค้าโดยอนุโลม ตามที่มาตรา 771 และ 772 กำหนดไว้

มาตรา 771 "บทบัญญัติทั้งหลายในประมวลกฎหมายนี้อันว่าด้วยฝากทรัพย์นั้น ท่านให้นำมาใช้บังคับแก่การเก็บของในคลังสินค้าด้วยเพียงเท่าที่ไม่ขัดกับบทบัญญัติในลักษณะนี้" และ

มาตรา 772 "บทบัญญัติมาตรา 616, 619, 623, 625, 630, 631 และ 632 อันว่าด้วยการรับขน ท่านให้นำมาใช้บังคับแก่การเก็บของในคลังสินค้า อนุโลมตามควรแก่บท"

โดยที่เก็บของในคลังสินค้ามีลักษณะคล้ายคลึงกับเรื่องฝากทรัพย์สิน โดยต่างก็เป็นสัญญาสองฝ่าย และมีการดูแลเก็บรักษาทรัพย์สินที่ฝากเช่นกัน แต่ในการฝากทรัพย์สินนั้นจะมีบำเหน็จหรือไม่มีบำเหน็จก็ได้ ส่วนการเก็บของในคลังสินค้าจะมีบำเหน็จเสมอ โดยผู้เก็บเป็นผู้ประกอบอาชีพในการเก็บรักษาสินค้าของบุคคลอื่น อันเป็นการค้าปกติของตน และนอกจากนี้ การเก็บของในคลังสินค้าก็ยังมีส่วนที่คล้ายคลึงกับในเรื่องรับขนด้วย โดยทั้งผู้ขนส่งและนายคลังสินค้าเป็นผู้รับฝากสินค้าโดยมีบำเหน็จ แต่ทั้งนี้ก็มีข้อแตกต่างอยู่คือ ผู้ขนส่งเป็นผู้ทำการเคลื่อนย้ายสินค้าจากที่แห่งหนึ่งไปยังที่อีกแห่งหนึ่ง ส่วนผู้เก็บของในคลังสินค้าต้องเก็บรักษาสินค้าไว้กับที่โดยไม่มีการเคลื่อนย้าย

มาตรา 774 "นายคลังสินค้าจะเรียกให้ผู้ฝากถอนสินค้าไปก่อนสิ้นระยะเวลาที่ตกลงกันไว้ นั้น ท่านว่าหาอาจทำได้ไม่ ถ้าไม่มีกำหนดเวลาส่งคืนสินค้า นายคลังสินค้าจะส่งคืนได้ต่อเมื่อบอกกล่าวให้ผู้ฝากทราบล่วงหน้าเดือนหนึ่ง แต่ท่านมิให้ผู้ฝากต้องถูกบังคับให้ถอนสินค้าไปก่อนเวลาล่วงแล้วสองเดือน นับแต่วันที่ได้ส่งมอบฝากไว้"

ในกรณีที่ผู้ฝากนำสินค้าของตนมาฝากเก็บไว้ในคลังสินค้า โดยมีกำหนดระยะเวลาฝากกันไว้ นายคลังสินค้าจะเรียกให้ผู้ฝากถอนสินค้าไปก่อนสิ้นระยะเวลาที่ตกลงกันไว้ไม่ได้ แต่ถ้าไม่ได้กำหนดระยะเวลาในการส่งคืน นายคลังสินค้าจะส่งคืนได้ต่อเมื่อได้บอกกล่าวให้ผู้ฝากทราบล่วงหน้าเดือนหนึ่ง แต่ทั้งนี้จะบังคับให้ผู้ฝากถอนสินค้าไปก่อนเวลาล่วงแล้วสองเดือนนับแต่วันที่ฝากไว้ไม่ได้

2. ใบรับของคลังสินค้า และประทวนสินค้า

มาตรา 775 "ถ้าผู้ฝากต้องการไฉร์ นายคลังสินค้าต้องส่งมอบเอกสารซึ่งเอาออกจากทะเบียนที่มีต้นขั้วเฉพาะการอันมีใบรับของคลังสินค้าฉบับหนึ่ง และประทวนสินค้าฉบับหนึ่งให้แก่ผู้ฝาก"

ดังนั้น ถ้าผู้ฝากต้องการ นายคลังสินค้าต้องส่งมอบเอกสารแก่ผู้ฝากคือ

1. ใบรับของคลังสินค้า
2. ประทวนสินค้า

มาตรา 778 "ใบรับของคลังสินค้าและประทวนสินค้าต้องมีเลขลำดับตรงกับ เลขในต้นขั้ว และลงลายมือชื่อของนายคลังสินค้า

ใบคลังสินค้า และประทวนสินค้า ต้องมีรายละเอียดดังนี้ คือ

- (1) ชื่อหรือยี่ห้อ และสำนักของผู้ฝาก
 - (2) ที่ตั้งคลังสินค้า
 - (3) ค่าบำเหน็จสำหรับเก็บรักษา
 - (4) สภาพของสินค้าที่เก็บรักษา และน้ำหนักหรือขนาดแห่งสินค้านั้นกับทั้งสภาพ จำนวน และเครื่องหมายหีบห่อ
 - (5) สถานที่และวันออกใบรับของคลังสินค้า และประทวนสินค้านั้น
 - (6) ถ้าได้กำหนดกันไว้ว่าให้เก็บสินค้าไว้ชั่วคราวเท่าใด ให้แจ้งกำหนดนั้นด้วย
 - (7) ถ้าของที่เก็บรักษามีประกันภัย ให้แสดงจำนวนเงินที่ประกันภัย กำหนดเวลาที่ประกันภัย และชื่อหรือยี่ห้อของผู้รับประกันภัยด้วย
- อนึ่ง นายคลังสินค้าต้องจดรายละเอียดทั้งนี้ลงไว้ในต้นขั้วด้วย"

มาตรา 776 "อันใบรับของคลังสินค้านั้น ย่อมให้สิทธิแก่ผู้ฝากที่จะสลัก
หลังโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าไปเป็นของผู้อื่นได้"

ดังนั้น ใบรับของคลังสินค้านั้น ผู้ฝากสามารถสลักหลังโอนกรรมสิทธิ์ใน
สินค้าไปเป็นของผู้อื่นได้ และผู้ทรงใบรับของในคลังสินค้าอาจให้นายคลังสินค้าคืน
สินค้าให้แก่ตนได้ เมื่อได้วางเงินเต็มจำนวนหนี้ซึ่งลงไว้ในประทวนสินค้ากับดอก
เบี้ย จนถึงวันกำหนดชำระด้วย ซึ่งนายคลังสินค้าต้องชำระแก่ผู้ทรงประทวนสินค้า
เมื่อเขาเวนคืนประทวนสินค้านั้น

มาตรา 777 "อันประทวนสินค้านั้น ย่อมให้สิทธิแก่ผู้ฝากที่จะสลักหลัง
จำหน่ายสินค้าซึ่งจดแจ้งไว้ในประทวนได้ โดยไม่ต้องส่งมอบสินค้านั้นแก่ผู้รับสลัก
หลัง

แต่ว่าเมื่อผู้ฝากประสงค์จะจำหน่ายสินค้า ต้องแยกประทวนออกเสียจากใบรับ
ของคลังสินค้า และส่งมอบประทวนนั้นให้แก่ผู้รับสลักหลัง"

ประทวนสินค้านั้นผู้ฝากมีสิทธิที่จะสลักหลังจำหน่ายได้โดยไม่ต้องส่งมอบ
สินค้าแก่ผู้รับสลักหลัง โดยจะต้องจดแจ้งการสลักหลังประทวนสินค้าไว้ในใบรับ
ของคลังสินค้าด้วย พร้อมทั้งจดไว้ในประทวนสินค้าว่าได้จดข้อความนั้นไว้ในใบ
รับของคลังสินค้าแล้ว

ผู้รับสลักหลัง เมื่อได้รับใบประทวนสินค้าแล้วจะต้องมีจดหมายบอกกล่าว
แก่นายคลังสินค้าถึงจำนวนหนี้ซึ่งจำหน่ายสินค้าเป็นประกันพร้อมทั้งดอกเบี้ยที่ต้อง
ชำระ และวันที่หนี้ถึงกำหนดชำระด้วย และถ้าหนี้ซึ่งสินค้าจำหน่ายเป็นประกันมิได้
ชำระเมื่อถึงวันกำหนด ผู้ทรงสิทธิชอบที่จะให้นายคลังสินค้าขายทอดตลาดสินค้า

นั้นได้ภายหลังแปดวันนับแต่วันที่คัดค้าน และผู้ทรงจะต้องมีจดหมายบอกให้ผู้ฝาก
ทราบถึงเวลาและสถานที่ในการขายทอดตลาด

เมื่อได้มีการขายทอดตลาดแล้ว นายคลังสินค้าต้องหักเงินที่ค้างชำระแก่ตน
เนื่องด้วยการเก็บรักษาสินค้านั้นจากจำนวนเงินสุทธิที่ขายทอดตลาดได้ และเอาเงิน
ที่เหลือเท่ากับจำนวนที่เป็นหนี้ให้แก่ผู้ทรงประทวนสินค้า เมื่อผู้ทรงประทวนสิน
ค้านำ ประทวนสินค้ามาเวนคืน ถ้ายังมีเงินเหลือและไม่มีผู้รับจำนำอื่นแล้ว ก็ให้
ชำระเงินที่เหลืออยู่นั้นแก่ผู้ทรงใบรับของคลังสินค้า ถ้าจำนวนเงินสุทธิที่ขายทอด
ตลาดไม่พอชำระหนี้แก่ผู้ทรงประทวนสินค้า นายคลังสินค้าต้องคืนประทวนสินค้า
แก่ผู้ทรงพร้อมกับจดจำนวนเงินที่ได้ชำระลงไว้ในประทวนสินค้านั้น.

๕๕๕